

Ved Haakon Lies bære

Taler

Jens Stoltenberg

Dato

5 juni 2009

Sted

Arbeidersamfunnets sal, Oslo

1 Kjære Gro, Turid og Karen,
kjære familie,
kjære pårørende og venner av Haakon Lie!

5 Vi er samlet her i Oslo Arbeidersamfunn for å ta farvel med en av de største
politiske ledere Norge har fostret.

Her i Samfunnssalen holdt Haakon Lie sine store taler og kjempet sine politiske
kamper. Derfor er det så riktig at vi møtes nettopp her for å hedre hans minne
10 og for å vise vår takknemlighet og vår respekt.

Om knappe fire måneder ville han ha fylt 104 år. Det er imponerende i seg selv.

Men Haakon levde ikke bare lenge. Han fikk også utrettet veldig mye. Det er et
15 ruvende livsverk som står igjen.

Han var en av dem som var med å forvandle Norge fra fattigsamfunn til
velferdssamfunn.

20 Han var en av våre fremste partibyggere. Haakon gjorde det med en kraft og en
intensitet man sjelden opplever. Han gjorde det med et brennende engasjement
for de aller svakeste. Han gjorde det i en livslang kamp for demokrati og frihet,
mot diktatur og tvang. Han sloss for sine idealer og verdier helt til det siste.

25 Haakon Lie døde som han levde, engasjert, orientert, interessert og stadig
opptatt av neste viktige sak.

Han etterlater seg også et imponerende forfatterskap som gnistrer av
fortellerglede og innsikt. Han hadde store historiske kunnskaper og dyp innsikt i

det moderne Norge og hvordan det ble til.

Jeg hadde selv enorm glede av å høre han fortelle i detalj om hans opplevelser fra den spanske borgerkrigen eller hans beskrivelse om hvordan han hørte
35 flyalarmen 9. april, tok på seg beksønstøvlene, gikk ned på partikontoret og tok styringen.

Det var levende historie å snakke med Haakon. Han var en ruvende intellektuell med en folkelig forankring og et jordnært utgangspunkt.

40

Han glemte aldri hvor han kom fra. Familiebåndene til Hedmark og Finnskogen, med usle kår for husmenn, småbrukere og skogsarbeidere, bidro til å forme Haakon Lie.

45 Det samme gjorde oppveksten i et fattig førkrigs-Oslo. Han var døden nær som barn og ung, både av lungebetennelse og tuberkulose. Han utsatte sitt eget ekteskap av frykt for å etterlate seg en ung enke med farløse barn.

Helt til han døde hadde han sterke synspunkter på aktuelle saker han var
50 opptatt av.

Helt til det siste påvirket han beslutninger i Arbeiderpartiet og deltok i den offentlige debatten.

55 Han var en viktig bidragsyter til valgseieren i 2005 da han satte en avgjørende dagsorden med sitt rungede oppgjør med stoppeklokke-mentaliteten i eldreomsorgen.

Han fulgte opp med å be oss sørge for flere ansatte i pleie- og omsorgssektoren.
60 Slik gikk både Arbeiderpartiet og etter hvert regjeringen inn for 10.000 nye årsverk til pleie og omsorg. Og han kalte meg inn til stua på Ulvøya for at jeg i detalj skulle redegjøre for hvordan vi oppfylte målet!

Haakon var sterkt forankret i det norske. Han ble symbolsk nok født det året
65 Norge fikk sin selvstendighet som nasjon. Han sloss for landets frihet og selvstendighet da det på nytt ble nødvendig.

Men han var også internasjonalist og demokratiforkjemper. Han var glødende

70 engasjert på demokratiets side, mot diktatur av enhver politisk farge og karakter.
Engasjementet ble vekket under den spanske borgerkrigen, da han selv besøkte
fronten og fikk satt i gang pengeinnsamling her hjemme.

Da Norge ble overfalt av nazi-Tyskland, var det helt naturlig for Haakon å gå
75 inn i motstandskampen.

Og da krigen var over, engasjerte han seg med all sin kraft i arbeidet med å
forankre Norge i de vestlige demokratiene, politisk, økonomisk og militært.
Kamp mot diktatur og totalitære samfunnssystemer ble hans merkesak.

80 Han så tidlig farene ved kommunismens frammarsj og kampen mot de
udemokratiske kreftene som drev den skulle prege hans politiske virke.

Den kalde krigen ble hans arena, men den kom i store deler av hans samtid til å
85 skygge for den enorme betydningen han hadde for gjenreisningen av landet og
utviklingen av det norske velferdssamfunnet.

For tvers gjennom Haakon Lies politiske virke, går en rød tråd:

90 Kampen for de fattigste, de svakeste, de nederst ved bordet. For rusmisbrukere.
Psykiatriske pasienter. Arbeidsløse.

Hans kompromissløse form og hans enorme kraft var omstridt i hans samtid.
Han var en fryktet debattant og politisk motstander. Han var en ruvende
95 general på partikontoret og i valgkampene.

Samtidig var han en varm far og god venn.

Og han var en sann humanist. Han var en pioner innen utviklingshjelp og en
100 pådriver for de første norske u-hjelpsprosjektene. For ham var ikke kampen mot
fattigdommen noe som bare skulle begrenses til den hjemlige arena.

Det er spor etter Haakon Lies internasjonale hjelpearbeid i Israel, India, Sri
Lanka, Kypros og Tyrkia. Hans engasjement for Israel og det israelske folk
105 fulgte han gjennom livet.

Har var den siste gjenlevende av de legendariske parti- og nasjonsbyggerne fra

etterkrigsårene.

110

Reiulf Steen beskrev ham i sitt minneord i Aftenposten som den siste av seierherrene. Det syns jeg er den god oppsummering av alt det Haakon representerer. Både fordi det viser til Roy Jacobsens roman om de som bygget landet, og om den store kollektive klassereisen det norske folk har vært gjennom med sosialdemokratiet som veiviser.

115

Men også fordi stridmannen Haakon Lie til slutt gikk av med seieren i noen av de viktigste kampene han viet sitt liv og sin kraft til. Den nasjonale klassekampen i det nye, selvstendige Norge. Kampen mot nazismen under andre verdenskrig. Kampen for demokratiet og mot diktaturet under den kalde krigen.

120

Med avslutningen på den kalde krigen kom det en ny ro over Haakon. Storheten i hans livsprosjekt ble mer synlig og tydelig for mange. Han fikk den anerkjennelsen mange ikke ville gi ham mens striden sto på som hardest. Han ble også forsonet med noen av sine hardeste motstandere fra de politiske oppgjørene.

125

Da jeg ble med i AUF på 1970-tallet var Haakon Lie en person vi ikke inviterte til våre arrangementer. Men tidene endret seg. Som leder i AUF på 80-tallet hadde jeg gleden av å få han med til Utøya og oppleve det magiske møtet mellom en partikjempe og en ny generasjon.

130

Opplysningsmannen som i sin ungdom startet Arbeidernes Opplysningsforbund, fortsatte sitt virke hele livet. Selv i sitt 104. år bidro han til en ny bokutgivelse og til sterk debatt.

135

Hans meninger om hvordan valgkamper skal drives, er fortsatt relevante. Han ga oss sine bestemte råd og var med i valgkampen i 2005, da vi første gang gikk til valg sammen med to andre partier. Haakon støttet det prosjektet, og det var viktig for oss alle.

140

Han deltok i sin første valgkamp i 1919. Jeg er sikker på at hans råd og budskap om hvordan vi skal vinne igjen også kommer til å prege årets valgkamp, nitti år senere.

145

150 Til høsten kommer biografien hans, ført i pennen av historikeren Hans Olav
Lahlum. Helt til de siste ukene før han døde førte samtaler med sin klartenkte
og åndsfriske kilde.

Det er et bemerkelsesverdig liv som nå er over.

155 Men Haakon Lies glødende flamme vil lyse lenge, til inspirasjon og som
påminnelse om verdier Arbeiderpartiet aldri kommer til å svikte. I hans ånd er
det fortsatt kampen for at alle skal med og for at alle skal ha arbeid, som preger
partiets og regjeringens arbeid.

160 I dag minnes vi Haakon Lie med stor takknemlighet for alt han var og alt han
ga.

Vi lyser fred over hans minne.

165 **Kilde**
<http://www.regjeringen.no>

Emner
Minnetale

170 **URI**
<https://www.virksommeord.no/tale/ved-haakon-lies-bare>

175

180

185